

**КАФЕДРА ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Дека́н

(підпис) доц. А. В. Стасишин
« » 2024р.

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Мікроекономічний аналіз

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 05 “Соціальні та поведінкові науки”
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 051 “Економіка”
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація: Інформаційні технології в бізнесі
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: магістр
(бакалавр/магістр)

форма навчання: денна
(денна, заочна)

ЛЬВІВ 2024

Робоча програма навчальної дисципліни “Мікроекономічний аналіз” для студентів, які навчаються за галуззю знань 05 “Соціальні та поведінкові науки” спеціальністю 051 “Економіка” освітньою програмою “Інформаційні технології в бізнесі” освітнього ступеня магістр.

“28” серпня 2024 р. – 11 с.

Розробник: Боршук І.В., доцент кафедри цифрової економіки та бізнес-аналітики, к.е.н., доцент.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри цифрової економіки та бізнес-аналітики

Протокол № 1 від “29” серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Шевчук І.Б.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 1 від “29” серпня 2024 р.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Дисципліна «Мікроекономічний аналіз» взаємопов'язана з такими дисциплінами як «Економіка сталого розвитку», «Методологія економічних наукових досліджень», «Інструменти вимірювання та оцінювання соціально-економічних процесів», «Проектний менеджмент».

Вимоги до знань і умінь

При вивченні дисципліни «Мікроекономічний аналіз» *здобувачі вищої освіти набувають такі компетентності (здатність):*

ЗК1- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК1- Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК2 – Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК7 – Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

Програмні результати навчання:

ПР01 – Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПР02 – Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПР03 – Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПР07 - Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПР09 – Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПР12 – Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки студента, за якого він повинен:

а) знати

- особливості теоретичного та прикладного мікроекономічного аналізу діяльності фірм;
- термінологію та основні методи мікроекономічного аналізу ринкової поведінки підприємств;
- інформаційне забезпечення мікроекономічного аналізу, зміст і поняття інформації. Види інформації та її роль в економічному аналізі, класифікацію найважливіших видів інформації на підприємстві.
- алгоритм факторного аналізу діяльності фірм;
- структуру бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану підприємства;
- основні показники, що характеризують фінансовий стан фірми, її платоспроможність та ліквідність;
- значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємств, загальна модель аналізу прибутку і рентабельності діяльності підприємства.
- основні завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємств, а також загальну модель аналізу прибутку і рентабельності діяльності підприємства.

б) уміти

- застосовувати методичні прийоми факторного аналізу, методи детермінованого факторного аналізу, ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць, індексний, евристичні прийоми в мікроекономічному аналізі;
- традиційні прийоми мікроекономічного аналізу, а саме, порівняння, статистичні групування, метод відносних та середніх величин, а також елементарні прийоми оброблення динамічних рядів, балансовий прийом, табличний і графічний прийоми;
- здійснювати аналіз динаміки валюти (підсумку) балансу, аналіз майна підприємства й джерел його покриття, аналіз пасивів підприємства, аналіз фінансової стійкості підприємства, а також аналіз абсолютних показників фінансової стійкості;
- проводити аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу реалізації та

прибутку, графічно представляти аналіз беззбитковості діяльності фірми. Вплив зміни цін, постійних і змінних витрат.

- здійснювати аналіз рентабельності діяльності підприємства та оцінку рентабельності продукції, а також аналіз рентабельності капіталу (інвестицій).

- застосовувати методи аналізу взаємозв'язку: "витрати-обсяг-прибуток" та аналізувати чутливість прибутку до зміни витрат, ціни та (або) обсягу реалізації;

- проводити мікроекономічний аналіз беззбитковості діяльності фірм та підприємств.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміння	Зміст критерію рівня сформованості вміння
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Навчальна програма складена на **4 кредити**.

Форми контролю – екзамен.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Тема 1.	Види мікроекономічного аналізу та його інформаційне забезпечення
Тема 2.	Економіко-логічні методи та прийоми мікроекономічного аналізу
Тема 3.	Балансове узагальнення діяльності фірми.
Тема 4.	Мікроекономічний аналіз фінансового стану підприємства
Тема 5.	Аналіз фінансових результатів діяльності фірми
Тема 6.	Мікроекономічний аналіз витрат собівартості і реалізації

	продукції
Тема 7.	Мікроекономічний аналіз беззбитковості діяльності фірми

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Види мікроекономічного аналізу та його інформаційне забезпечення

Теоретичний та прикладний мікроекономічний аналіз. Особливості методики окремих видів економічного аналізу. Класифікація видів економічного аналізу. Характеристика внутрішнього і зовнішнього аналізу. Види аналізу за функціональними сферами підприємства. Особливості перспективного та ретроспективного аналізу.

Інформаційне забезпечення економічного аналізу. Зміст і поняття інформації. Види інформації та її роль в економічному аналізі. Характеристика й класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві.

ТЕМА 2. Економіко-логічні методи та прийоми мікроекономічного аналізу

Аналітичний метод дослідження та його особливості. Визначення методу. Метод і методика економічного аналізу. Класифікація способів і прийомів аналізу за рівнем об'єктивності та рівнем аналітичності.

Традиційні прийоми економічного аналізу. Характеристика традиційних способів аналізу. Деталізація показників. Порівняння, його застосування в аналізі. Види і методика статистичних групувань. Відносні та середні величини. Елементарні прийоми оброблення динамічних рядів. Балансовий прийом. Табличний і графічний прийоми.

Логіка і методичні прийоми факторного аналізу. Алгоритм факторного аналізу. Методи детермінованого факторного аналізу: ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць, індексний. Евристичні прийоми в економічному аналізі.

ТЕМА 3. Балансове узагальнення діяльності фірми.

Поняття та структура балансу підприємства. Суб'єкти

фінансового аналізу. Внутрішній і зовнішній фінансовий аналіз.

Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану.

Аналіз динаміки валюти (підсумку) балансу. Аналіз майна підприємства й джерел його покриття. Аналіз пасивів підприємства.

ТЕМА 4. Аналіз фінансового стану підприємства

Завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості. Типи фінансової стійкості підприємства.

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.

Аналіз грошових потоків підприємства. Аналіз ділової активності підприємства. Аналіз динаміки загальних показників господарської діяльності підприємства.

ТЕМА 5. Аналіз фінансових результатів діяльності фірми

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. Загальна модель аналізу прибутку і рентабельності діяльності підприємства.

Аналіз рівня і динаміки фінансових результатів. Аналіз доходів і витрат підприємства.

Аналіз прибутку від звичайної діяльності та його складових. Аналіз і обґрунтування доцільності основних напрямків використання прибутку.

Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу реалізації та прибутку. Графічне представлення аналізу безбитковості. Вплив зміни цін, постійних і змінних витрат.

Аналіз рентабельності діяльності підприємства. Аналіз та оцінка рентабельності продукції. Аналіз рентабельності капіталу (інвестицій).

ТЕМА 6. Мікроекономічний аналіз витрат собівартості і реалізації продукції

Класифікація видів витрат і об'єктів аналізу. Система показників

рівня витрат і собівартості продукції. Загальна модель аналізу витрат підприємства.

Аналіз витрат звичайної діяльності. Аналіз рівня та динаміки витрат звичайної діяльності. Аналіз складу і структури витрат звичайної діяльності та їх зміни.

Аналіз операційних витрат. Аналіз витрат на одну гривню вартості продукції.

Аналіз виробничої собівартості продукції. Аналіз прямих матеріальних витрат. Аналіз прямих витрат на оплату праці. Аналіз непрямих витрат. Вибір показників оперативного аналізу та контролю витрат підприємства.

ТЕМА 7. Мікроекономічний аналіз безбитковості діяльності фірми

Мета та методи аналізу взаємозв'язку: "витрати-обсяг-прибуток"
Аналіз чутливості прибутку до зміни витрат, ціни та (або) обсягу реалізації

Аналіз взаємозв'язку: "витрати-обсяг-прибуток" в умовах багатопродуктного виробництва.

Поняття точки безбитковості та її графічне зображення. Поняття маржинального доходу.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Горбаченко С.А., Карпов В.А., Шевченко-Переписьолкіна Р.І. Аналіз та прогнозування ринкової кон'юнктури: навч. посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 320 с.

2. Основи економічного аналізу: навч.-метод. посібник / В. М. Микитюк, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак [та ін.]; за ред. В. М. Микитюка. – Житомир: Рута, 2018. – 440 с.

3. Рибчук А.В., Ковенська О.А., Антофій Н.М. Економічний аналіз: теорія і практика / А.В. Рибчук,. – Запоріжжя: Гельветика, 2020.- 220 с.

4. Сидорова А. В., Біленко Д.В., Буркіна Н.В. Бізнес-аналітика: навчально-методичний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2019. -104 с.

5. Чаплінський В.Р., Кушнір О.К., Свідер О.П. Аналіз великих даних та їх візуалізація для потреб бізнесу. Ефективна економіка. 2021. №6. С.45-54.

6. Аналіз конкурентів інструментом YouControl Market. URL: <https://blog.youcontrol.market/analiz-konkurientiv-instrumentom-youcontrol-market/>

7. Курс Аналіз даних. URL: <https://prometheus.org.ua/dataanalysis/>

8. Бізнес-аналітик. URL: <https://brainbasket.org/who-are-it-specialists-2/businessanalyst/>

9. 10 найкращих інструментів моніторингу цін для e-commerce. URL: <https://pricer24.com/uk/blog/10-instrumentiv-monitoringu-czin/>

10. Business Process Model and Notation URL: <http://www.bpmn.org>

11. What is Business Analysis? Process & Techniques URL: <https://www.guru99.com/business-analysis-process-techniques.html>

12. 5 best Business Analyst Blogs to follow URL: <https://www.ics.ie/news/view/1435>
23. Development of Requirements on the Role Business Analyst URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-642-40855-7_2

13. ТОП-18 сервісів для моніторингу цін конкурентів. URL: <https://tranzo.com/uk-ua/blog/topservisiv-dlia-monitorynhu-tsin-konk>

Додаткова:

1. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73.

2. Боршук І. В., Александрович А.В. Основні аспекти застосування аналітичного інструментарію для управління бізнес-процесами на підприємстві. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2023. №11. С.38-44. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-11-9364>

3. Боршук І. В., Мицишин О.Я. Основні аспекти цифровізації бізнес-процесів банківського сектору в Україні. Науковий журнал «Фінансовий простір». 2023. №4 (52) С.73-81. URL: <http://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/944/1219>

4. Боршук І. В. Особливості застосування в Україні банківських рахунків за міжнародними стандартами IBAN. Інтернаука: Серія «Економічні науки». 2021. № 448. С. 15-21. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-4-7113>

5. Виганяло С.М., В'юненко О.Б. Тенденції розвитку інформаційних технологій в бізнес-аналітиці. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Технічні науки. Том 32 (71) Ч.1. №1, 2021. С. 51-55.

6. Височан О.С., Боршук І.В. Звітність небюджетних неприбуткових організацій. Бізнес-навігатор. 2021. № 2(63). С. 120-125. URL:<https://doi.org/10.32847/business-navigator.63-21>

7. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів: ЛДУ БЖД, 2021. 271 с

8. Мікроекономіка: навч. посібник / С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів.-т., 2021. 176 с.

9. Мікроекономіка: навч. посібник / Г.П. Пасемко, Л.Г. Бага, Г.Є. Беседіна та ін. – Харків: ХНАУ, 2020. – 118 с.

10. Пилипів Н. І., П'ятничук І.Д., І.І. П'ятничук Концептуальні аспекти бізнес-аналітики як основи фінансової стійкості банків. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2019. Т. 1 № 15 С. 95-105.

11. Аналіз конкурентів своїми руками: практичні поради і трохи теорії. URL: <https://proconsulting.ua/ua/pressroom/analiz->

[konkurentov-svoimi-rukami-prakticheskie-sovety-inemnogo-teorii](#)

12. Аналіз конкурентів: методики та сервіси моніторингу цін і товарів. URL: https://allo.ua/ua/analiz-konkurentiv-metodyky-ta-servisy-monitorynhu-tsin-i-tovariy_am0-23

13. Аналіз ринку: коли він необхідний і як його проводити. URL: <https://proconsulting.ua/ua/pressroom/analiz-rynka-kogda-on-neobhodim-i-kak-ego-provodit>

14. Аналіз ринку: Сучасні інструменти та методи для оцінки інформації. URL: <https://blog.youcontrol.market/analiz-rinku-suchasni-instrumenti-ta-mietodi-dlia-otsinkiinformatsiyi/>

Ресурси мережі інтернет

1. Економічний аналіз: збірник наукових праць URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa>.

2. Звітність українських підприємств. URL: <https://zvitnist.com/>

3. Наукова електронна бібліотека періодичних видань
НАН України URL:
http://dspace.nbuv.gov.ua/browse?order=ASC&rpp=20&sort_by=1&et%20al=-%201&offset=17032&type=title

4. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/>